

si dovoluje Vás pozvat na seminář

OSPOD jako opatrovník při uplatňování nemajetkové újmy na zdraví nezletilého dítěte

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 5. června 2020 od 9:00 do 15:00.

školicí prostory Kolumbus PM, s. r. o.
NBC Office, 28. října 61, 702 00 Ostrava
- zastávka MHD Karolina

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

asistent soudce Ústavního soudu a lektor na Právnické fakultě Masarykovy univerzity se čtrnáctiletou praxí v oblasti vzdělávání úředníků, autor řady odborných českých a zahraničních publikací, autor učebnice rodinného práva a komentářů k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, exekučnímu řádu a zákonu o zvláštních řízeních soudních, člen Světové organizace pro rodinné právo

Újmu obecně chápeme jako ztrátu, kterou někdo utrpí na statku chráněném právem, tedy takovou ztrátu, kterou právo uzná za hodnou nápravy. Újmou je jak újma na osobě (zranění, duševní útrapy) a právech (snížená důstojnost, ztráta dobrého jména), tak i újma na majetku (poškození automobilu, ztráta dobytosti pohledávky). Újma se v základu rozděluje na škodu a nemajetkovou újmu. **Nabízený program je zaměřen na uplatňování nemajetkové újmy,** neboť na rozdíl od škody, která se nahrazuje vždy, se nemajetková újma uplatňuje jen tehdy, pokud to zákon výslovně přikáže nebo když si to strany sjednají. Oproti škodě nelze nemajetkovou újmu objektivně finančně kvantifikovat a nahradit ji, přesto se praxi snaží o její vhodné vyvážení.

Předně se nemajetková újma hradí tehdy, zasáhne-li škůdce do přirozených práv člověka, tedy i nezletilých dětí. Mezi tato práva patří právo na život, zdraví, svobodu, soukromí, čest, důstojnost, jméno apod. Nemajetková újma může mít různou podobu – fyzickou bolest, ztížení společenského uplatnění, duševní útrapy apod., kdy k této újmě může u nezletilých dětí dojít např. ublížením na zdraví, dopravní nehodou, domácím násilím, ale i pracovním úrazem. **Vzhledem k tomu, že dítě jako procesně nezpůsobilý subjekt není schopen si k ochraně svého práva pomoci sám, je třeba jeho zájem chránit jinou osobou. Nejsou-li vlastní rodiče dítěte schopni nebo ochotni tuto ochranu poskytnout, je třeba dítěti ustanovit opatrovníka, mnohdy z řad OSPOD.**

U cílů programu si dovolíme uvést, že o téma požádaly desítky pracovnic OSPOD na jiných realizovaných školeních se zdůvodněním, že jsou mnohdy ustanovovány opatrovníky dětí, aniž by s problematikou měly zkušenost, popř. samy disponovaly právním vzděláním. Problém je zřejmější ve stavu, kdy mají pracovníci OSPOD zkušenosti zásadně s řízením nesporným, kde je povinnost řádně zjistit skutkový stav na straně soudu, zatímco újma se uplatňuje v řízení sporném, kde je důkazním břemenem zatíženo samo dítě jako žalobce - v těchto řízeních proto nelze na aktivitu soudu spoléhat, neboť by znamenala překročení principu rovnosti. Není-li tedy opatrovníkem dítěte pro uplatňování nemajetkové újmy jmenován advokát, ale OSPOD, je zapotřebí, aby rovněž pracovníci OSPOD měli osvojené praktické i teoretické základy právní úpravy jak samotné odpovědnosti, tak i jejího vymáhání.

Závěr bude věnován konzultacím. Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat (max. 3 pracovní dny před konáním kurzu) na kontaktní e-mail **david@kolumbuspm.cz** .

Obsah kurzu:

- **Princip nejlepšího zájmu dítěte v legislativě, odpovědnost**
  - Úvod do problematiky, zakotvení principu v Úmluvě o právech dítěte a jeho projevy v občanském zákoníku, zákonu o sociálně-právní ochraně dětí a dalších právních předpisech
  - Život a zdraví dítěte jako nejvyšší hledisko
  - Participační práva dítěte
  - Vymezení pojmů majetková a nemajetková újma

- **Vznik povinnosti k náhradě újmy**
  - Prevence
  - Předpoklady vzniku povinnosti k náhradě újmy, tj.:
    - protiprávní jednání
    - škoda nebo újma
    - příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním škůdce nebo škodnou událostí a vzniklou újmou
    - zavinění
  - Okolnosti vylučující protiprávnost
    - zejména nutná obrana, krajní nouze, plnění povinnosti, svolení poškozeného

- **Nemajetková újma na přirozených právech, při ublížení na zdraví a při usmrcení**
  - Nemajetková újma na přirozených právech
    - přirozená práva člověka jako základ fyzické osoby, jako chráněná osobnostní práva
    - jednotlivé hodnoty osobnosti člověka
  - Nemajetková újma při ublížení na zdraví a při usmrcení
    - projevy ublížení na zdraví, kdy nemajetkovou újmu pro poškozeného představuje:
      - bolestné
      - ztížení společenského uplatnění
      - náhrada další nemajetkové újmy – psychická bolest, duševní útrapy

- **Rozsah a výše náhrady nemajetkové újmy**
  - Kritéria rozsahu nemajetkové újmy
    - ovlivnění rozsahu spoluúčastí poškozeného
    - moderační právo soudu
    - kritérium zásad slušnosti
    - odčinění okolností hodných zvláštního zřetele
  - Stanovení výše kompenzace
    - výchozí nebo základní výše náhrady
    - znalecký posudek
    - metodika Nejvyššího soudu ČR
    - exkurz do nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání
    - § 136 OSŘ o úvaze soudu nahrazující důkaz

- **Uplatnění nároku na nemajetkovou újmu**
  - Možnost uplatnění nároku nemajetkovou újmu mimosoudní či soudní cestou, a to
    - v civilním řízení
    - v trestním řízení
    - vyřešení nároku s ohledem na plnění z pojištění
  - Sepsání žalobního návrhu
    - stanovení příslušnosti soudu
    - specifikace osoby žalobce
    - specifikace osoby žalovaného
    - zastoupení nezletilého
    - náležitosti žalobního návrhu, zejména petit a argumentace
  - Stanovení poplatkové povinnosti
    - výše soudního poplatku

- žádost o osvobození od soudní poplatku
- Promlčení nároku
  - stavení promlčecí lhůty mezi zákonným zástupcem a zastoupeným